

De geschiedenis van het bibliotheekfonds

Wie terugkijkt op de zestigjarige geschiedenis van de bibliotheek, zal verwonderd zijn over haar snelle ontwikkeling. In 1944 na de Vrijmaking was er niets en nu beschikt de bibliotheek over ca. 125.000 banden en jaarlijks komen daar nog ongeveer 2.000 bij.

Een deel van die boeken heeft de bibliotheek gekregen. De grootste gift was de complete boekerij van prof. dr. S. Greijdanus van ca. 10.000 banden. En ook nu nog ontvangt de bibliotheek jaarlijks een (sterk wisselend) aantal boeken van particulieren. Het overgrote deel van de bibliotheek is echter aangekocht. De benodigde gelden daarvoor kwamen en komen niet uit de algemene kas van de hogeschool of universiteit, maar worden al bijna 60 jaar lang beschikbaar gesteld door het 'Comité van het bibliotheekfonds'. Daarom een korte geschiedenis van dit fonds.

In januari 1946 werd door een aantal prominente vrouwelijke 'vrijgemaakte' kerkleden een comité opgericht om geld in te zamelen voor de hogeschool. Doel was - als tegenhanger van de busjesactie van de Vrije Universiteit in Amsterdam - te komen tot een spaarfonds ten dienste van het eigen kerkelijk leven. In overleg met professor K. Schilder (die de eerste bibliothecaris van de hogeschool was) werd dit doel nader bepaald tot steun aan de bibliotheek. Dat was een merkwaardige constructie: de hogeschool werd betaald uit de bijdragen die de kerken gezamenlijk oprachten, maar de bibliotheek, onderdeel van de hogeschool, werd daarvan uitgezonderd en overgelaten aan het particulier initiatief. Het streven was (en is) echter die landelijke bijdragen zo laag mogelijk te houden. Schilder verwachtte door gericht te vragen voor concrete doelen toch voldoende geld binnen te krijgen. Het nieuwe comité besloot in tegenstelling tot de VU niet met collectebussen maar met collectebonnen te werken die aan de deur werden verkocht. De bonnetjes kostten 5 cent, zodat de prijs geen beletsel hoefde te zijn om bij te dragen. Er werd een landelijk netwerk van plaatselijke en regionale correspondentes opgebouwd en collectantes gingen bij alle kerkleden langs de deur voor de verkoop van de bonnen. Al op de eerste Schooldag in september 1946 kon dit 'Comité van het bibliotheekfonds' (in de wandeling al gauw omgedoopt tot het 'Damescomité') 4.000 gulden aan Schilder afdragen voor de bibliotheek. Het totale bedrag dat in het cursusjaar 1946/47 kon worden afgedragen, was maar liefst fl. 21.600.

Wie alle bedragen bij elkaar optelt die door dit comité in de loop der jaren bijeengebracht zijn komt tot het ongelooflijke bedrag van ruim zes miljoen gulden, ca. 3 miljoen euro. Dat geld is voor het overgrote deel besteed aan de aanschaf van boeken en tijdschriften. Maar regelmatig heeft het fonds ook geld beschikbaar gesteld voor de exploitatie van de bibliotheek en voor bijzondere uitgaven, zoals bij de verhuizing van de bibliotheek in 1976 en bij de invoering van de automatisering in de jaren negentig.

Zonder de voortdurende actie van dit 'damescomité' had de school zelf deze kosten voor haar rekening moeten nemen. Dan zou het bedrag dat van elke kerkelijke gemeente gevraagd wordt voor het instandhouden van de Theologische Universiteit met een euro per ziel per jaar omhoog moeten.

3 miljoen euro, 125.000 boeken en tijdschriften in 60 jaar voor onze bibliotheek. Het is om stil van te worden. En het is een grote eer en een groot genoegen om in die bibliotheek te werken. Om te zorgen dat die boeken gebruikt worden, maar ook om de collectie van de bibliotheek op peil te houden.

Want dat moet allebei. Een bibliotheek zonder leners heeft geen bestaansrecht. Die leners zijn er gelukkig volop: docenten en studenten, predikanten, maar ook gewone kerkleden hebben hun weg naar de bibliotheek gevonden. Maar de waarde van een bibliotheek die niet aangevuld wordt met nieuwe boeken loopt al heel snel terug en zij verliest haar leners.

Dankzij de bijdragen van het 'damescomité' kan de bibliotheek haar leners echter steeds een verantwoorde selectie bieden van alle nieuwe theologische boeken die verschijnen. Het comité kan daarvoor echter niet zonder úw steun. Geef daarom wanneer de plaatselijke correspondent(e) bij u langs komt voor een bijdrage. Of wordt zelf actief als correspondent. In het *Handboek 2004 van de Gereformeerde Kerken* kunt u op p. 279-280 de adressen en banknummers van het comité vinden.

G.D. Harmanny, bibliothecaris

Bron: Schooldagkrant 2004